

Bestyrelsens beretning

Landøkonomisk Selskabs Generalforsamling, d. 1. december 2015

Medlemsaktiviteter

Vi har i årets løb haft 3 arrangementer: *Dels* et fagligt møde i marts, hvor vi hørte Helge Lorentzen fortælle om retentionsbegrebet og målsætningerne i fjordenes betydning samt et indlæg ved Jens Odgaard om finansielle forhold. Vi har desuden haft en meget vellykket sommerudflugt, dygtigt og patriarkalsk ledet af Ulrich Holstein-Holsteinborg til 3 sydvestsjællandske herregårde blandt medlemskredsen, der for kortere tid siden har gennemført generationsskifte. Og *dels* har vi nu for nylig haft vores generationsskifteseminar i samarbejde med Danske Bank, som blev dygtigt ledet og afholdt af Christina Hage (PP: Castberg + Natorp jr.). Til alle skal der lyde en varm tak.

Der skal også lyde en varm tak til de bestyrelsesmedlemmer, der i årets løb har lagt hus til bestyrelsesmøderne.

Høsten 2015

Kigger vi på den just overståede høst, må vi vist glæde os over resultaterne, hvis vi ser bort fra proteinindholdet, men herom senere. Selv om vi sidste efterår havde gode etableringsvilkår – om end lidt vådt – fik vi en mild vinter og et let forår. Der var desværre mange, der kunne konstatere angreb af havrerødsot i vinterhvede og vinterbyg, men da hele vækstsæsonen var begunstiget af jævnlige regnvejr, blev høsttabet forbløffende lille. Havde vi haft tørke, havde de små havrerødsotsramte planter intet ydet, og så havde det været meget lavere udbytter. Juli var dog meget kølig og mange frygtede en ufuldstændig kerneindlejring. Da høsten oprandt, blev vi næsten alle her på egnen i næsten alle afgrøder positivt overraskede – navnlig raps- og kornudbytterne med vårbyg i front, overraskede glædeligt. Andre steder i landet var det meget mere skuffende og meget mere vanskeligt at bjærge, navnlig i området Nordenfjords.

Ser vi på afgrødeprisernes udvikling, er de på det seneste noget lavere end sidste år på samme tid, men det er ikke dramatisk lavt. Vi har jo underholdt Jer med, at der er en vis sammenhæng mellem Nordsøolie, såkaldt Brent-olie, og kornpriser, og det viser, at korn burde være overvurderet (PP: Sammenhæng ml. olie og korn).

Hvad angår driftsøkonomi, så har vi netop modtaget Patriotisk Selskabs Driftsanalyser (PP: Patriotisk Selskab: Driftsresultater), der viser, at nettoresultatet for høsten 2014 andrager 4069 kr./ha. Hvad angår forecasts for 2015- og 2016-høsten, ser det ud til at blive hhv. 3330 kr./ha og 3085 kr./ha – for indeværende med en forventet kornpris på 121 kr., hvilket kan være lidt optimistisk i det aktuelle marked.

Det skal i øvrigt bemærkes fra samme publikation, at det økonomiske udbytte i kornarterne sammenlignet med vekselafrøderne ligger noget lavt. Først på 12. pladsen finder man hvede og derunder de øvrige kornarter. (PP: Patriotisk Selskab: Afgrødernes indbyrdes konkurrenceevne)

Husdyrproducenterne har det virkelig slemt. Ruslands-krisen har ramt både eksporten af mælkeprodukter og svinekød. Kvæg (PP: Sødmælk til en 4 kroneseddel) har det måske allerværst på grund af efterdønningerne af ophøret af kvoteordningerne. Eneste lys er vist, at New Zealand sænker produktionen mærkbart.

Svin (PP: Fødevarewatch maj 2015: Container med 6 kg skinker på vej til Parma) har også store problemer. Birgitte vil komme ind på det.

Finansieringsomkostninger og gældsprocent

Vi har i Selskabet meget fokus på bidragssatser og belåningskriterier, og i de senere år er billedet, at faldende soliditet, eller egenkapital, nu har meget mere dramatisk indflydelse på stigende finansielle omkostninger. (PP: JP 12.11.15 - artikel om bidragssatser i landbruget) Det er vores bud, at der samlet for landbrugserhvervet betales ca 1½ % i bidragssats på 260 mia. prioritetsgæld og 7 % på ca. 100 mia. bankgæld – eller i alt ca 11 mia. Til dét kan man kun sige, at det er dyrt at være fattig eller lavtindtjenende. Hvis løfterne fra Regeringen indfries om, at danske landmænd ikke skal behandles hårdere end deres udenlandske kollegaer, ville sektorens driftresultat med bortfald af særbyrder stige med 5 – 7 mia. Og var det tilfældet, ville erhvervet sikkert kunne opnå en bidrags- og rentemarginalnedsættelse på 4 mia ud af de førnævnte 11 mia – alt i alt en sektorfremgang på over 10 mia. kr.

Samarbejdsrelationer

Vores deltagelse i arbejdet i Østlige Øers Landboforeninger er meget værdifuldt og vi går aldrig forgæves med en dagsorden. Det er et sted, hvor der ses med stor alvor på situationen. (PP: LandbrugØst 20.10.15: Povl Fritzner og Lars Løkke Rasmussen) Vi har i årets løb arbejdet med overvejelser om selskabsdannelse og vedtægtsændringer efter overtagelsen af Roskilde Dyrskue. Vi har arbejdet med et projekt om Nitratmængder i Vivede Å. I forsommeren arrangerede vi et Regionalt stormøde om Vandplaner på Sørup Herregaard.

Jeg har som bekendt plads i L&F's Sektorbestyrelse for Planteproduktion på Østlige Øers vegne. Og vi fik, stærkt bistået af Christina Hage, som advokat for ØØL, væltet Fællesregulativ for vandløb i Næstved Kommune, der kunne have været en grim trussel

for hele landet, hvis det i dén form efterfølgende havde været rullet ud over hele Danmark. Vi har tillige arbejdet med Håkun Djurhuus om en vurdering af Danmarks implementering af Nitratdirektivet og endelig har jeg fået ubegrænset opbakning til retentionsarbejdet.

Tolvmandssektionen er omdannet til Sektion for Større Jordbrug, vi håber det går dem godt og at de stadig vil henvise medlemmer til Landøkonomisk Selskab. Jeg møder dem både til Formandsmøder, i Sektorbestyrelsen for Planteproduktion og til delegeretmøder, og vi arbejder godt sammen. To forhold, der har haft begges interesse og som er kommet på dagsordenen, er ønsket om en reduktion af generationsskifteomkostningerne og ønsket om, at den fremtidig kvælstofregulering omfatter brug af frivillige balance- og ligevægtsberegninger og her går Sektion for Større Jordbrug foran.

Hvad angår Bæredygtigt Landbrug, så har vi meget kommunikation med dem. Ikke kun på grund af 2 bestyrelsesmedlemmers dobbelt-repræsentation, men også fordi vi tit er i kontakt med dem. Vi støttede højlydt, og anerkendte, at Bæredygtigt landbrug gik ind i sagen om bræmmerne, som blev vundet ved dom af 11.05.15 i sag om Chr + Poul Blak Bojer (PP: Retten i Holstebro, forside af dom af 11. maj 2015). Det blev efter vores opfattelse en kæmpestor og fantastisk "game-changer", at der kom en sådan dom. Folketing og befolkning fik øjnene op for urimelighederne i landmænds bureaukrati med, at det er så svært at identificere, hvor der skal være bræmmer og, at proportionalitetsprincippet i dén grad er svigtet i dén lovgivning.

Samlet kan det siges, at en hovedstrømning af de sidste års udvikling i landbrugspolitik går i retning af, at den politiske indsats er ved at blive afløst af - eller erstattet med - en mere faglig og mere juridisk tilgang.

Høringssvar til vandområdeplaner

Fra ØØL's side indsendtes igen i år høringssvar til vandområdeplanerne på vegne af alle medlemsforeningerne. Høringssvaret var også i denne omgang særdeles omfattende og indeholdt konkrete regionale beregninger og eksempler på konsekvenserne af vandområdeplanen.

Stærkt kritisabelt er det, at der ikke på noget tidspunkt er udarbejdet analyser og beregninger, der skaber helt eller delvis overblik over, hvilke arealeffekter og økonomiske konsekvenser for samfundet og landbrugs- og fødevareerhvervet vandområdeplanen vil få. ØØL mener, at det må betegnes som en meget alvorlig fejl i den danske implementering af Vandrammedirektivet.

SEGES har for ØØL beregnet, at de økonomiske konsekvenser af Vandområdeplan Sjælland vil være et tab i jordværdi på lige over 2,1 mia. kr. for heltidsbedrifterne. Får vi til gengæld lov at gøde efter planternes behov, vil jordværdien kunne øges med lige over 4,7 mia. kr.

Da der på Østlige Øer overvejende er planteavlsbrug, der normalt høster kvaliteter og mængder over landets gennemsnit, er både omkostninger ved vandområdeplanen, og det positive potentiale i en deregulering, sandsynligvis noget højere.

Derudover lagde ØØL i høringssvaret vægt på, at Regionens vandløb langt overvejende skal karakteriseres som stærkt modificerede. Området her på Østlige Øer, er præget af små, "kanalagtige" vandløb uden (særligt) fald og med ringe vandføring, hvis hovedformål er afdræning af landbrugsarealer.

Konsekvensen ved, at disse vandløb skal nå god økologisk tilstand, kan blive, at der skal foretages uforholdsmæssigt store investeringer og, at den helt nødvendige afvanding af de dyrkede arealer vil blive alvorligt påvirket i negativ retning.

Dræningens positive og afgørende betydning for planteproduktionen på Østlige Øer, fik meget "spalteplads" i høringssvaret. Det er desværre ØØL's oplevelse, at der blandt myndighederne er meget ringe forståelse for, at dræning er et helt nødvendigt redskab, hvis en rentabel planteproduktion skal kunne opretholdes. ØØL har derfor slået fast, at landbrugets drænsystemer skal sikres mod påvirkning af evt. indsatser i vandløbene og foreslået alternativer, der kan mindske konsekvensen på drænsystemerne.

Kommunale vandråd

Vi har i Selskabet trukket på flere af Jer medlemmer for at besætte pladser i de kommunale vandråd. Vandrådene har haft varierende succes kommunerne imellem. I nogle kommuner er vandrådene fortsat aktive og repræsentanterne fra Landøkonomisk Selskab fortæller om et konstruktivt arbejde.

Der skal lyde en stor tak for, at I deltager i arbejdet og taler Selskabet og dets medlemmers sag.

Det er ikke besluttet, hvorvidt vandrådene skal fortsætte, men herfra bakker vi op om, at interessenter inddrages i arbejdet med vandområdeplanerne og de kommunale handleplaner på denne måde. Og vi håber, at vi fortsat kan finde medlemmer med tid og lyst til engagement i vandrådene, såfremt disse skal fortsætte frem til de næste vandområdeplaner.

Hvad angår vandafledning, så er en ny vandløbslov påkrævet. Der arbejdes med flere forslag til afløsning af VAndSPejsberegning (herunder Manningtal) og Q/h. nyt begreb – designvandløb. Vi har indmeldt Landøkonomisk Selskab i Danske Vandløb og vores fremragende oplægsholder Jan Hjeds, kan sige meget mere om dette, så bare vent til i eftermiddag!

Regeringsskifte

Den tidligere SR-regering valgte at sidde de 4 år næsten fuldt ud, men valget kom i midten af juni. Det endte med et knebent regeringskifte – og af interesse for os – en

sammenlægning af Miljøministeriet med Fødevareministeriet. På kort sigt er det nok en stor fordel, da ministeriet blev bestykket med den effektive og vidende Eva Kjer Hansen, der er kommet på bedre tanker (PP: JP 12.05.15: Eva Kjer Hansen, Lene Espersen, Connie Hedegaard og Troels Land Poulsen skraldgriner over at have rundbarberet landbruget). På lang sigt kan det måske være en trussel eller et tveægget sværd, da en kommende minister af anden observans måske lægger mest vægt på miljø.

16-punktsplan (PP: 16-punktsplanen), herunder navnlig punkt 3, som her på egnen kan ramme hårdt, hvis de offentliggjorte retentionskort bliver regulerende (PP: Retentionskortet). Det er det element, som jeg anser for den største trussel imod vores medlemskreds' udfoldelsesmuligheder.

Retentionsbegrebet

Et meget stort og centralt emne, som Selskabet har haft øje for i de senere år, og navnlig det sidste, er begrebet retention.

Vi omtalte det på sidste års generalforsamling men siden har jeg brugt over 450 arbejdstimer på at stress-teste begrebet, der er et forsøg på at tilvejebringe et miljø-teknisk begreb til at identificere og adskille sårbare jorder fra robuste jorder.

Resultatet af arbejdet mandede ud i dels en agrologisk redegørelse (PP: Forside af agrologisk redegørelse), som jeg var tæt involveret i og dels en juridisk arbejdsgruppe (PP: Forside af juridisk papir), styret af Peter Rosendal fra Bæredygtigt Landbrug.

Hen over sommeren, og navnlig sensommeren, blev der skabt et fælles "politikerpapir" underskrevet af 8 foreningsformænd (PP: Fælles "politikerpapir") som blev overbragt til tre embedsmænd – en afdelingschef, en kontorchef og en fuldmægtig i Miljø- og Fødevarerministeriet d. 12. oktober 2015 (PP: Effektivt Landbrug 13.10.15: TT, PR og CN foran ministeriet) af ledende planteavlskonsulent ved Patriotisk Selskab Troels Toft, af næstformand Peter Rosendal fra Bæredygtigt Landbrug og af undertegnede.

Vi var stillet i udsigt, at vi kunne fremlægge konklusionerne på maksimum én time men vi fik næsten 2 timers taletid. Under mødet, som vi var taknemmelige for at få tilbudt, fremførte vi, at:

Skruer vi tiden lidt tilbage, så ser hændelsesforløbet, op til mødet her i dag, vel sådan nogenlunde således ud:

Planteavlen har siden årtusindskiftet været under stigende pres som følge af successivt faldende kvælstof-gødningstildeling og vigende udbytter – navnlig dramatisk fald i protein.

Vi fastslog endvidere, at det er en tommelfingerregel, at én hkg hvede indeholder 1650 gr N samt at der yderligere er bundet N proportionalt i resten af planten svarende til 300 gr N i halm og 600 gr N i stub, avner og rødder, således at marginaloptaget i hele planten er

2,55 kg pr. hkg merudbytte. Princippet det samme i byg, dog vistnok ca. 10 % mindre mængder.

Vi erindrede endvidere om:

- at tankerne i de 44 anbefalinger fra Jørn Jespersens Natur- og Landbrugskommission faldt i rigtig manges smag og gav nyt håb om bedre vilkår på en række områder for landbrugserhvervet.

Forslag om mere kvælstof til robuste jorder og om mindre til sårbare var charmerende og logisk - og kunne opfattes som en win-win-win (landbrug + miljø + samfundsøkonomi) - og meget fornuftigt. Det flugter meget med øvrige restriktioner på ressource-økonomi-fronten (kendes fra boligopvarmning, transport, produktion m.v.). Fra alle sider er der forståelse for, at hvis der er både sårbar jord med stort i tab og følsom recipient, ja så skal indsatsen lægges dér først. Parallelt med Jørn Jespersens tanker blev der fokuseret på kvælstoftab og modeller.

Allerede tidligt blev det dog klart, at den modelmæssige beskrivelse af tab harmonerede endog meget dårligt med de målinger af drænvand, som de blev sammenholdt med og lavet for samme lokalitet.

Det er indlysende, at hvis en regulering er meget begrænsende og bebyrdende, så skal den også hvile på et dybt fagligt grundlag – et grundlag, der beskriver virkeligheden – et grundlag der kan efterprøves og konstateres. Ellers vil retssikkerheden være illusorisk. Retentionsbegrebet har den retssikkerhedsmæssige skavank, at hvis det blev indbragt for en dommer og der blev begæret syn og skøn, så kan retentionen ikke findes og påvises i marken.

Skrækscenariet er, at man pålægger begrænsninger uretmæssigt og muligvis driver folk fra deres ejendom – eller tvinger dem ind i en driftsmæssig ekstensivering, der berøver dem et indkomstgrundlag. Tænk på parallellen til strafferetten, hvor der hellere må gå 10 skyldige fri end, at én dømmes uretmæssigt. Og tænk på kravet til myndighedernes nøjagtighed i den verserende debat om ejendomsværdiansættelserne. Det skal bare være i orden og der skal være en mærkbar miljø-mæssig og miljø-økonomisk gevinst, hvis enkelt-bedrifter pålægges reduktioner.

For godt et år siden nedsatte Østlige Øers Landboforeninger en gruppe på næsten 30 personer til at stress-teste retentionsbegrebet på et strengt fagligt grundlag. Der blev herunder nedsat en arbejdsgruppe på 6 personer, nemlig Jens Kahr, Helge Kjær-Sørensen, Helge Lorentzen, Peter Rosendal, Troels Toft og undertegnede, der dels afdækkede de agrologiske aspekter og for Peter Rosendals vedkommende dels de juridiske aspekter. Vi fik i agrologigruppen faglig assistance af SEGES ved Carl Åge Pedersen og Kristoffer Piil.

De juridiske problemstillinger behandles p.t. i retssalene og egner sig derfor ikke til at blive drøftet i andre sammenhænge - ejheller her i dag. Peter Rosendal kom med nogle få betragtninger, men når vi var i ministeriet, var formålet mest at viderebringe de observationer, som agrologi-gruppen har gjort sig.

Af hovednedslagspunkter i undersøgelsen er:

- 1) Placeringen i dybden af sugecellerne, 1 meter er ikke nok. Størsteparten af danske (PP: Opskalering af Prof. Aslyngs skitse) landbrugsafgrøder når ned i 1½ - 2½ meters dybde, spørg prof. Kr. Thorup Kristensen.
- 2) Placering af sugeceller i forhold til drænsystem (PP: Opskalering af Prof. Aslyngs skitse). Placering midtvejs giver systematisk fejl og registrerer ikke vandets horisontale bevægelse og de biologiske processer derigennem. Som et praktisk eksempel kan nævnes miljømyndighedernes accept af nedsivningsanlæg kun 25 meter fra vandløb.
- 3) Det forlyder, at der ved en forsøgslokalitet i Østjylland er placeret 19 sugeceller, men at de 11 sidder så tæt på markkanten, at de oftest dobbeltgødskes (PP: EjerBaunehøj Kirke).
- 4) Jordvæskens opholdstid, der typisk kan strække sig over ½ - 4 år (PP: Opskalering af Prof. Aslyngs skitse). Utænkeligt, at der ikke skulle ske en nedbrydning/indlejring af kvælstofforbindelser, når der i mini-vådanlæggene sker en betragtelig reduktion efter få døgn's opholdstid.
- 5) N-less3 og N-less4's evne til at beskrive virkningen af mertildeling af kvælstof – aldrig evaluerede og baseret på målinger helt tilbage til 1970. Siden årtusindeskiftet er vi gået ind i et undergødskningsregime, hvor udsagnsværdien er ligeså ringe, som hvis man går til en diætist-læge med et underernæret barn, og hvor lægen kun har erfaringsgrundlag fra behandling af overernærede børn.
- 6) Redoxgrænsens flukturerende placering måske, ifølge Anker Lejer Højbjergs mening, det største problem.
- 7) Denitrifikation fra bakterier, der findes 16 mio i én liter jord.
- 8) Humusopbygning, øges mængden fra typisk 80 tons med én procent, indlejres masser af kvælstof, hvis der er kulstof nok.
- 9) Indbygning i restplante-fraktionen (stub, avner og rødder) – i hvede 2,55 kg pr hkg mer-udbytte, hvor det skal huskes, at der næppe er samme reversabilitet mellem indgående nitrat i planten og nedbrydning til meget mere komplekse, organiske kvælstofbestanddele.
- 10) Lermineralernes optag. Der er gennemsnitligt 1600 tons ler i en lettere lerjord. Tænk på kattegrus-effekten, hvor effektivt det binder lugt og væsker, når redningsmandskab er i aktion.
- 11) χ^2 - test af modelberegninger versus målinger, 5 % udsagskraft er helt uden for skiven. Hørt at der på Birkelse ifølge modelberegninger skulle være tab på 57 kg N/ha – drænvandsmålt til 12 kg N/ha.

- 12) Lerjordens kvælstoftilbageholdende evne er klart undervurderet i forhold til sandjords.
- 13) Usikkerhedsopgørelser med 26 procentpoints – til hver side. Det betyder, at man i normalfordelingsfeltet kan få stillet en retentions procent på både 24 og 76.
- 14) Kvælstofoverskuddets sæsonmæssige variation er ikke belyst, det forårstabe er langt det værste, da det så løber lige ud i fjorden i en periode, hvor opblomstringen af alger rigtig tager fart.

På det foreliggende grundlag må det klart konkluderes, at retentionskortet ikke kan bruges. Usikkerhedsfaktorerne er ganske enkelt for store og spørgsmålet er, om de overhovedet kan elimineres, hvis redoxgrænsen varierer på et helt uforudsigeligt grundlag og profilen mest af alt ligner en æggebakke

Personligt – og for egen regning -er jeg kommet til, at jeg tror, at alle jorder har en retentionsevne på nær 100 minus dét forhold, at kraftig jordbearbejdning formentlig resulterer i en kvælstoffrigørelse på 15 kg N pr ha. Dette skal holdes op mod, at et skov- eller naturareal taber 10 kg N pr ha ifølge professor Refsgaard. Og det er denne frigørelse på en merfrigørelse på 5 kg N pr ha i forhold til et skov- eller naturareal, der betinger landbrugsproduktion, som politikerne skal tage stilling til. Vil man ikke tillade kvælstoffrigørelsen, stopper al landbrugsproduktion.

Med godt 4 mio ha i landzone er det således vanskeligt at komme under landbrugserhvervets nuværende andel af de påståede samlede 55.000 tons N, der tabes årligt.

Når jeg sætter den forventede retention til næsten 100, så er synspunktet, at dét kvælstof, der ikke optages i planten (hovedprodukt + biprodukt + stub + avner + rødder) enten denitrificeres "nedefra" af anerober forhold, enten omsættes af jordbakterier til frit kvælstof eller også indgår i humusfraktionens opbygning.

Med et forkastet retentionskort er spørgsmålet, hvad man så regulerer efter. Et godt bud vil være "overordnede drænvands-målinger af kvælstofafstrømningen på baggrund af målinger i - større vandløb " - så overholder man nemlig Nitratdirektivet. Er der forhøjede og samtidig skadelige total-N-indhold, så må næste trin være, at man kigger på ligevægte eller balancebetragtninger og dér regulerer fra toppen.

Skulle nogen stille spørgsmålstejn ved, hvordan man er endt i denne situation med et retentionskort ude af proportion med virkeligheden, så er svaret, at forskerne er blevet presset på tid. De skulle have haft de yderlige 5 – 7 år, som de har bedt om, men tvunget af omstændighederne og politisk pres har gjort, at de nok har måttet konkludere på det foreliggende ufuldstændige grundlag.

Slutteligt fremførte vi, at det er løjerligt nok er således, at kommuner med stort kvælstoftab har høj retention og kommuner med lavt kvælstoftab, lav retention. Multipliserer man

kommunal retentionsprocent med kommunalt tab, lander man pudsigt nok på næsten ensartede tab i størrelsesordenen 15 kg N pr. ha.

Vi afsluttede mødet med, at skulle det fremførte give anledning til spørgsmål, kommer vi gerne igen og vi takkede for den fine modtagelse.

Det har herefter stået ganske klart, at vi i landbruget er dødtrække af modeller – med helt få undtagelser (PP: Skibsmodel, Vouge, Model Ford T)

Ny regulering

På alle fronter og i alle organisationer, ministerier og styrelser arbejdes der på nye løsninger, nu hvor vi står i en situation, hvor "Økonomisk optimum minus 20%" og retentionsbegrebet begge har vist sig at være ubrugelige til kvælstofregulering.

Jeg har deltaget d. 18. august i et møde med Kr. Thorup Kristensen, der har meget interessante betragtninger om navnlig hvedeplanternes kvælstofoptag helt ned til 2½ meters dybde og som bekræfter min antagelse om, at vinterkorn er bedre til kvælstoftilbageholdelse end efterafgrøder. I øvrigt har Gefion lige ansat Irene Skouby Rasmussen, der er Ph. D. i hvedens rodudvikling, så det kunne være interessant at dyrke dét tema lokalt.

I Sektorbestyrelsen for Planteproduktion, hvor jeg er indvalgt på vegne af Østlige Øers Landboforeninger, har den nye virkelighed da også resulteret i, at der er nedsat et udvalg, der inden 8. december skal komme med en indstilling til en ny kvælstofregulering baseret på, at man ikke skal regulere generelt, men sætter ind dér, hvor de sorte pletter er på landkortet – ligesom man har gjort i trafikken, hvor dødstallet ved trafikdrab er faldet fra 1200 i 1970 til under 200 i 2014 selv om trafikmængden er 4-doblet i perioden.

Udvalgsarbejdet er ikke færdigt, men en af de ting, der har været glædeligt at få bekræftet er, at udbytteudviklingen på de knap så lerholdige jorde igennem en årrække har udviklet sig så positivt, at selv disse jorde nu har særdeles fornuftige kvælstofbalancer.

Mistanken om, at der virkelig er massiv undergødskning ses igen i år, hvor proteinindholdet i vores korn er alt for lavt. (PP: JP og DR 31.05.15: Dansk korn ubrugeligt)

Konkurrencevilkår

Vi har i årevis i Selskabet efterlyst en opdateret Konkurrentanalyse og en sådan er nu fremstillet og udkommet her midt i november (PP: Cowi: Vækst- og nabotjek, L&F: Udmelding om konklusion) Den må klart imødegå de helt urimelige udfald, som Henrik Zobbe fremførte i sensommeren om danske landmænds manglende produktivitet og det er glædeligt, at Patriotisk Selskab tog bladet fra munden. (PP: Effektivt Landbrug: Udtalelse fra P. Borreby, Patriotisk Selskab)

Vi har tillige spurgt ind til Overimplementering – og det er blevet et sådan fokus-begreb, at Regeringen eksplicit medtog det som en del af sit regeringsgrundlag og at Vækst- og erhvervsministeriet d. 20. november udmeldte en handlingsplan mod overimplementering (PP: Regeringsgrundlaget: Ingen overimplementering)

Generationsskifteafgift

På dette års delegeretmøde var der i bestyrelsen stemning for, at vi bragte spørgsmålet om generationsskifteomkostningerne op til debat. Vi fremførte, at vi fra Landøkonomisk Selskabs side gerne ville sætte fokus på det vigtige i at lette generationsskiftet. Det er af vital betydning, at kapitaldrænet i erhvervet, også på denne måde, begrænses. Navnlig hos den unge og mest initiativrige del af erhvervet.

Det er især i de senere år blevet meget tydeligt, at bidrags- og bankrente-marginalerne stiger dramatisk ved faldende soliditet. Da kapitaldrænet ved generationsskiftet medfører høj gæld, er det gift for initiativ og virkelyst, fordi der simpelthen ikke bliver kræfter til at vækste.

Hvis 1200 – 1300 bedrifter skal skifte hænder indenfor det næste 1½ - 2 år, må der sikres et finansielt beredskab, der skaber robusthed hos de tilbageblivende bedrifter. Her vil en lettelse af generationsskiftet være et væsentligt element, ligesom en mere velpolstret virksomhed, ejet af unge og initiativrige, givetvis vil have så positive, dynamiske effekter, af afgiftslettelsen kan vise sig at være selvfinansierende.

Landøkonomisk Selskab opfordrer til, at der igangsættes en analyse, som givetvis kunne munde ud i konkludere, at en afgiftslettelse vil være selvfinansierende grundet større investeringslyst og deraf medføre mere vækst på bedrifterne og i det omliggende næringsliv.

Landbrug & Fødevarers kommunikationsindsats

De 71 mio. - er de mon givet godt ud? Vi er fulde af respekt overfor den fokus som Landbrug & Fødevarer har lagt i at øge befolkningens tillid til dansk landbrug gennem en offensiv mediekampagne. Og starten på kampagnen var rigtig god. Nu synes vi blot, at alle de gode historier mangler at blive fortalt. Tænk på spørgerunde i Landbrugsavisen om vigtigheden af sporbarhed og oprindelse. Hvor er de historier henne? (PP: Effektivt Landbrug 25.04.15: "Vi skal tro på fremtiden")

Medlemshvervning

Et forhold, der i årets løb har været intensiveret fokus på er medlemshvervning til Landøkonomisk Selskab. Vi er den landboforening, der procentuelt har mistet flest medlemmer med medlemskab til Landbrug og Fødevarer (PP: LA 28.8.2015: Hvert 20. medlem er forsvundet, L&F 20.08.15: Medlemstallene for L&F's foreninger). Vi har derfor bedt bestyrelsesmedlemmerne om at yde en særlig indsats, hvilket har resulteret i, at Selskabet har hvervet flere medlemmer, så vi i alt nu har 142 medlemmer.

Et af vores nye tiltag i forhold til medlemshvervning er tilbuddet om, at den yngre generation, for et beskedent beløb, kan tegne et "Juniormedlemskab" og vi påregner, at der fortsat skal udvikles medlemsarrangementer målrettet denne medlemsgruppe.

Hvis den negative udvikling i medlemsantallet ikke vendes, vil spørgsmålet om Selskabets fremtid på et tidspunkt melde sig og vi vil gerne være centrum for og mediator for – en drøftelse blandt medlemmerne om, hvad vi så gør. ALLE bedes bidrage til at vende den negative udvikling.

Afslutning

Beretningen er ved at være tilendebragt, og jeg skal som afslutning takke den aldrig svigtende bestyrelse for mange gode møder og inspirerende inputs samt sende både Selskabets kasserer Palle Henriksen og Selskabets sekretær Charlotte Frimer Petersen er stor og varm tak for en helt ekstraordinær god støtte og hjælp i det forgangne år.